

VARDAGEN I CENTRUM FÖR HÅLLBARHETSARBETET

FRÅN EXPERTIS OCH EFFEKTIVITET TILL VARDAGSLIVETS DYNAMIK

2016-12-14

Av: Hilda Wenander

Det samtida hållbarhetskonceptet kan ses som både tydligt och avpolitiserat men med hjälp av människors vardagsliv går det att hitta sätt att politisera hållbar stadsutveckling.

När jag på uppdrag av Helsingborgs stad inledde min masteruppsats om hållbar stadsutveckling inom humanekologi vid Lunds universitet började jag fundera över vad ordet hållbarhet egentligen innebär? Hur har begreppets betydelser utvecklats och vilka aktörer styr över dessa betydelser? En teori man kan använda för att analysera detta är idén om avpolitisering av hållbarhet.

Att en fråga är politisk betyder att den bereder plats för en diskussion med motsättningar där olika lösningar ställs mot varandra. Avpolitisering av hållbarhetsfrågor innebär att konflikter inte erkänns och värnas om, istället finns en strävan efter konsensus och att hitta breda lösningar som flera aktörer kan hålla med om. Följaktligen gör avpolitisering att tydliga beslut, ansvarsområden och konkreta riktlinjer som är resultat av en politisk diskussion får stå tillbaka för konsensuslösningar. I min analys visade det sig att Helsingborgs stad prioriterar konsensuslösningar när de tar fram strategier för hållbar stadsutveckling.

En annan del av avpolitiseringen, som även den syntes i Helsingborg, är att man fokuserar på effektiv administration och

styrning av hållbar stadsutveckling baserad på expertkunskap. Detta stänger ute medborgarna från att delta i diskussionen om hur framtidens hållbara samhälle ska se ut. I Helsingborgs fall finns visserligen en vilja från kommunens sida att engagera medborgarna i utvecklingen av begreppet hållbarhet, samtidigt ses det som mindre gynnsamt eftersom icke-experter har svårare att tänka strategiskt och ha ett helhetsperspektiv på staden. Att endast ha fokus på expertkunskaper bidrar dock till att bevara nuvarande maktstrukturer, strukturer som missgynnar sociala grupper med begränsade tillgångar till deltagandeprocesser.

Gemensamt engagemang i vardagslivet på Planteringen

Som en motvikt till ett avpolitiserat hållbarhetskoncept undersökte jag betydelser av hållbarhet genom ett vardagslivsperspektiv. Detta skedde med hjälp av fokusgrupper i stadsdelen Planteringen. Vardagsliv syftar på de aktiviteter och vanor som invånarna utför och har. Planteringen är en socioekonomiskt utsatt stadsdel med en större andel personer med utländsk bakgrund än genomsnittet i Helsingborg.

Enligt invånarna kretsar vardagslivet på Planteringen kring möten dem emellan. De utför många aktiviteter i vardagslivet tillsammans såsom att träna, öva sina språkfärdigheter eller diskutera områdets utveckling. De boende känner sig mycket förbundna med stadsdelen och sammanhållningen är stark. Gemenskapen är viktig för trivsel och trygghet för de boende, samtidigt uppfattas Planteringen utifrån som otrygg och stadsdelen kan betraktas som marginaliserad om man tittar på dess socioekonomiska status. Invånarna motsäger sig dock beskrivningen av att befinna sig i periferin (både geografiskt och socioekonomiskt) och uttrycker genom ett gemensamt engagemang hur de vill forma sin stadsdel och sitt vardagsliv.

Analysen av vardagslivet uppvisar även skillnader mellan könen. Männen lönearbetar i högre grad, vilket ger dem ökad tillgång till andra delar av staden, medan kvinnorna bär ett större ansvar för uppgifter nära hemmet och därför spenderar mer tid på Planteringen. Behoven i en stadsdel varierar beroende på social grupp i linje med kön, klass och bakgrund. Detta påverkar vardagslivets utformning och vilka upplevelser i staden som känns tillgängliga. Framförallt mäns och kvinnors olika vardagsliv måste beaktas i högre grad inom hållbar stadsutveckling för att skapa en mer rättvis stad.

Att politisera och demokratisera hållbar stadsutveckling

Min analys av vardagslivet på Planteringen visar på invånarnas möjlighet att bidra till en politiserad stadsutveckling. Med perspektiv från vardagslivet och kunskaper från icke-experter kommer detaljerade förslag på stadsutveckling fram och kan diskuteras på ett sätt där motsättningar blir tydliga. Sådana diskussioner motverkar konsensuslösningar och gynnar demokratiska rum där olika alternativ får plats. Dynamiken i vardagslivet belyser hur olika upplevelser och uppfattningar av stadslivet kan bilda underlag för en politiserad stadsutveckling. Avslutningsvis ger ett ökat invånardeltagande de boende, oavsett stadsdel och social grupp, demokratisk tillgång till hållbar stadsutveckling och bryter de maktstrukturer som konceptet är grundat på idag.